

Motion till riksdagen 2018/19:3009

av **Kristina Yngwe m.fl. (C)**

med anledning av skr. 2018/19:25 Riksrevisionens rapport om skyddet av värdefull skog

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla redan beslutade intrång och avsättningar ska ersättas innan man inrättar nya skyddade områden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till ett nytt Sveaskogsprogram i syfte att möjliggöra skydd av värdefull skog och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erfarenheterna från Komet ska tas till vara och metoden vidareutvecklas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att naturvården bör utvecklas genom användning av dynamiska och flexibla metoder och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidareutveckla ekologisk kompensation och frivilliga skyddsformer som kostnadseffektiva metoder och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksrevisionen riktar i rapporten Skyddet av värdefull skog (RiR 2019:17) kritik mot regeringen på ett flertal områden när det gäller statens samlade insatser för skydd av värdefull skog. Myndigheten menar övergripande att statens insatser kan bli mer kostnadseffektiva, särskilt som riksdagen explicit efterlyst detta. En sådan förbättring kräver att staten och de handläggande myndigheterna på ett flertal områden förnyar metoderna för att skydda skog med höga naturvärden; det handlar bl.a. om att hitta nya ersättningsformer, att se över fördelningen mellan arealmål och kvalitetsmål, att ta fram bättre underlag och statistik över formellt skyddad skog visavi frivilliga avsättningar

samt en mer transparent uppföljning och rapportering av måluppfyllelsen till regeringen när det gäller miljö kvalitetsmål och friluftsmål.

Centerpartiet välkomnar denna granskning från Riksrevisionen. Skattemedel för att skydda skog ska användas effektivt och i första hand gå till att skydda skog med de högsta naturvärdena. Tillvägagångssättet ska vara transparent och skapa förtroende hos allmänhet och de privata skogsägarna. Det är också viktigt att arbetet tydligt leder fram mot måluppfyllelse kring miljö kvalitetsmålet Levande skogar samt friluftsmålen.

En viktig ingång för Centerpartiet i detta är att vi litar på markägarnas engagemang och förmåga. De har lokalkännedom som är nödvändig, och det är också de som känner sin mark bäst. Vi tror att frivilliga åtgärder många gånger är bättre än att staten bestämmer.

Värdefull natur kan behöva utökat skydd, men det innebär samtidigt ofta att äganderätt och brukande begränsas. Det måste vara självklart att ägare eller brukare också ersätts för de inskränkningar som görs. Kostnaden för åtgärden måste vidare stå i proportion till den miljönytta som åtgärden leder till. Det är också viktigt att markägare och brukare får vara med i hela processen.

Därför tycker vi inte att staten ska kunna tvinga mark- och skogsägare att avstå från att bruka sin skog, om staten inte kan ersätta dem direkt när de inför begränsningar. Den enskilda skogsägaren ges bl.a. inte rätt till ersättning, och det är svårt att överklaga eller ifrågasätta myndighetsbeslut. Det vill Centerpartiet ändra på genom att förenkla rättslig prövning för markägare vid restriktioner och begränsningar i markanvändning.

Ett kostnadseffektivt sätt att skydda mark är att använda statlig produktiv skogsmark, till exempel från Sveaskog, som ersättningsmark vid bildande av naturskyddsområden. Detta möjliggör skydd av värdefull natur samtidigt som det säkerställer att skogsägare får rimlig ersättning. Centerpartiet förordar därför inrättandet av ett nytt Sveaskogsprogram.

Riksrevisionen lyfter också fram behovet av ett klargörande av det s.k. sektorsansvaret. Svensk skogspolitik bygger på principen ”frihet under ansvar” där de privata skogsägarna förväntas bidra till skogsvårdslagens produktions- och miljömål i större utsträckning än vad lagen stadgar. I Riksrevisionens rapport har man efterlyst ett tydliggörande av vad detta sektorsansvar innebär för skogsägarnas frivilliga avsättningar av värdefull skog.

Återigen, i denna kontext anser Centerpartiet det viktigt att lyfta fram den insats för skydd av värdefull skog som i dag görs av de privata skogsägarna – och därmed deras roll inom ramen för sektorsansvaret. En avgörande del av miljöskyddet bygger i dag på frivilliga åtgärder och avsättningar. Staten ska ta hänsyn till detta när mål sätts och krav ställs. Till exempel är Komet ett sådant exempel; Komet syftar till att försöka ta till vara markägares intresse av att skydda värdefull natur på sina marker. De initiativ från markägare för skydd av mark som fick stöd under Kometprogrammet var positiva, och dessa erfarenheter bör tas till vara.

Det är även viktigt att naturskyddet är dynamiskt och inte statiskt. Klimateffekterna leder till nya utmaningar, och behov i det svenska skogslandskapet och naturskyddet måste ta höjd för sådana förändringar. Det kan noteras att riksdagen våren 2018 riktade fyra uppmaningar, s.k. tillkännagivanden, till regeringen. En av dessa handlade om att se över olika typer av ersättningsmodeller för markägare som gör insatser för att skydda sin skog, i syfte att skapa effektivare skyddsformer.

Ett annat sätt att öka den biologiska mångfalden i skogen är att i större utsträckning använda ekologisk kompensation och system för att skapa och sälja krediter kopplade

till åtgärder som minskar negativ påverkan på ekosystem eller biologisk mångfald. Detta kan vara ett led i att skapa kostnadseffektiva metoder för skydd av värdefull skog.

Sammanfattningsvis anser Centerpartiet att Riksrevisionen lyfter fram värdefulla synpunkter på hur skyddet av värdefull skog kan bli mer kostnadseffektivt och därtill viktiga angränsande områden, t.ex. behovet av nya skyddsformer, metoder och bättre planering och uppföljning av genomförda insatser. Trots detta väljer regeringen i sin skrivelse att inte direkt vidta några åtgärder. Centerpartiet anser att detta är beklagligt och avser att återkomma i frågan.

Kristina Yngwe (C)

Ulrika Heie (C)

Rickard Nordin (C)

Magnus Ek (C)